

آزمون برازش مدل عوامل موثر بر افزایش طول عمر قهرمانی ورزشکاران تیم های ملی در رقابت های بین المللی جهانی و المپیک

مجله علمی پژوهش در مدیریت و مطالعات اجتماعی (سال پنجم)
شماره ۱۶ / تابستان ۱۳۹۸ / ص ۲۴-۳۰

امیر حسین آیت اللهی^۱، حسین پیمانی زاد^۲، حسن فهیم دوین^۳

۱. کارشناس ارشد مدیریت ورزشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد.

۲ و ۳. عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مشهد، ایران.

چکیده

هدف از پژوهش حاضر آزمون برازش مدل عوامل موثر بر افزایش طول عمر قهرمانی ورزشکاران تیم های ملی در رقابت های بین المللی جهانی و المپیک بود. تحقیق حاضر به لحاظ هدف از نوع تحقیقات کاربردی و به لحاظ نوع جستجوی داده ها از نوع کمی و به لحاظ روش تجزیه و تحلیل داده ها از نوع توصیفی و همبستگی می باشد که جمع آوری داده ها به صورت میدانی و پیمایشی انجام شد. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه مسئولین، کارشناسان و مربیان تیم ملی فدراسیون شنا، دو و میدانی و ژیمناستیک و ورزشکاران تیم های ملی می باشد. ابزار گردآوری داده ها عبارت بود از پرسشنامه ۷۲ عبارتی محقق ساخته حاصل از بخش کیفی. جهت تجزیه و تحلیل داده ها از روش های آمار توصیفی و استنباطی با کمک نرم افزار SPSS نسخه ۲۱ و LISEREL نسخه ۸/۸ استفاده شد. یافته های پژوهش حاضر نشان داد که مدل عوامل موثر بر افزایش طول عمر قهرمانی ورزشکاران تیم های ملی در رقابت های بین المللی جهانی و المپیک از برازش مطلوبی برخوردار است.

واژه های کلیدی: طول عمر قهرمانی، ورزشکاران تیم ملی، فدراسیون، محیط.

مقدمه

توسعه ورزش قهرمانی^۱ در هر کشور پیش زمینه کسب موفقیت در رقابت‌های جهانی و المپیک است. موفقیت بین‌المللی برای ورزشکاران یک کشور در رقابت‌های بین‌المللی و المپیک به طور کلی تقویت کننده وجهه و اعتبار آن کشور در سطح جهانی می‌شود. اندازه‌گیری موفقیت در بسیاری از رشته‌های ورزشی مهم به وسیله جایگاه امتیازی در ارتباط با آن رقابت تعیین می‌شود. هر چند فلسفه بازیهای المپیک مشارکت در آن بازیهاست نه برنده شدن و رقابت بین کشورها اما به هر حال کمیته بین‌المللی المپیک از جدول مدال‌ها که نشان دهنده موفقیت المپیک کشورهاست استفاده می‌کند (پورکیانی و همکاران، ۱۳۹۶).

ایران جامعه‌ای جوان دارد و ورزش هم محبوب جوان‌هاست؛ ورزش علاوه بر ارمغان سلامتی برای جامعه، می‌تواند دل مشغولی مهمی برای جوان‌ها باشد و نام ایران را نیز در رویدادهای ورزشی جهان مطرح کند. ورزش به عنوان بهترین راهکار پیشگیرانه به ویژه برای نسل جوان برای گرفتار نشدن آنها در معضلات اجتماعی است و با این دیدگاه، در پیشبرد اهداف اجتماعی نقش مهمی دارد (رضایی صوفی و شعبانی، ۱۳۹۶). اکنون که نقش ورزش در کاهش بسیاری از معضلات اجتماعی اثبات شده است، توجه به زیرساخت‌های ورزشی می‌تواند به عنوان یک زمینه مهم پیشگیرانه و روحیه‌بخش برای جوان‌ها مورد توجه قرار گیرد و زمینه ساز توسعه و تربیت ورزشکاران قهرمان هم مدنظر قرار گیرد. فرهنگ پهلوانی همواره در ایران زمین به ویژه در ورزش مطرح بوده و اکنون، در کنار توجه به ورزش‌های همگانی، باید به ورزش قهرمانی و حرفه‌ای نیز توجه ویژه داشت، در حالی که بسیاری از کشورهای جهان برای استمرار دوران قهرمانی یک ورزشکار، برنامه ریزی‌های گسترده‌ای انجام می‌دهند، در ایران نیز ورزش حرفه‌ای نیازمند زمینه‌های مختلفی برای رشد و توسعه است (کاشف و همکاران، ۱۳۹۷). توجه به زیرساخت‌ها و امکانات ورزشی، توسعه ورزش‌های پایه، ارایه دوره‌های آموزشی به مربیان، به روز نگه داشتن اطلاعات علمی و ورزشی مربیان و دست‌اندرکاران ورزش، تامین اعتبار برای طرح‌های مالی و حمایتی از تیم‌ها و ورزشکاران، و استعدادیابی مهمترین زیربنای توسعه ورزش حرفه‌ای و قهرمانی در رشته‌های مختلف و استمرار کسب قهرمانی‌ها عنوان شده است (صالحی، ۱۳۹۶). بنابراین با افزایش استمرار قهرمانی در میادین بین‌المللی می‌توان به اهداف مختلفی از طریق ورزش در جوامع دست یافت و همچنین کاهش عمر قهرمانی در حال حاضر در کشور ما به یه چالش برای نهاد‌ها و مراجع ورزش قهرمانی تبدیل شده است.

پژوهش‌های صورت گرفته در این زمینه به اهمیت عوامل مختلف در دوره قهرمانی پرداخته‌اند. اُجیلوه و تیلور^۳ (۲۰۱۸) معتقدند بازنشسته شدن در ورزش را می‌توان به صورت تعاملی پیچیده از عوامل استرس‌زای مالی، اجتماعی، روانشناختی و جسمانی که ممکن است باعث بروز آسیب‌های شناختی، روانی، رفتاری و یا اجتماعی شود، در نظر گرفت. کیانی (۱۳۹۵) در پژوهشی با عنوان اولویت بندی عوامل اثرگذار بر عدم استمرار قهرمانی ورزشکاران استان چهارمحال بختیاری دریافتند که مولفه‌های منابع انسانی، کفایت مالی، قوانین و مقررات، برنامه ریزی، سازماندهی، تصمیم‌گیری، ارتباطات، هدایت و بازخورد در عدم استمرار قهرمانی ورزشکاران استان چهارمحال و بختیاری موثر می‌باشد. صالحی (۱۳۹۶) در پژوهشی با عنوان تجربیات دوران کناره‌گیری ورزشکاران بازنشسته ایرانی دریافتند که اغلب شرکت‌کنندگان در طول دوران کنار گذاشتن ورزش و پس از آن مشکلاتی داشته‌اند. تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد ورزشکارانی مشکلات کمتری را تجربه کرده و از زندگی رضایت بیشتری داشته‌اند که به طور کامل به اهداف ورزشی خود دست یافته‌اند. همچنین، آن دسته از ورزشکارانی که داوطلبانه و به تدریج بازنشسته شده‌اند، دوران گذار کم‌دردتری داشته‌اند. در پایان توصیه می‌شود بیش از پیش به فرایند بازنشستگی ورزشکاران توجه شود. خالقی بابایی و کشاورز (۱۳۹۷) در پژوهشی با عنوان پیاده سازی استراتژی‌های توسعه ورزش قهرمانی ایران با رویکرد کارت امتیازی متوازن دریافتند که استراتژی‌های ورزش قهرمانی چهار منظر مالی، فرآیندهای داخلی، یادگیری و رشد و ارتباطات می‌باشد.

لذا با عنایت به مبانی نظری و تحقیقات پیشینه موجود، محقق در پژوهش حاضر در جهت توسعه و تایید یافته‌های سایر محققان به دنبال پاسخ به این سوال است که آیا مدل عوامل موثر بر افزایش طول عمر قهرمانی ورزشکاران تیم‌های ملی در رقابت‌های بین‌المللی جهانی و المپیک دارای برازش است؟

روش شناسی تحقیق

تحقیق حاضر به لحاظ هدف از نوع تحقیقات کاربردی و به لحاظ نوع جستجوی داده‌ها از نوع کمی و به لحاظ روش تجزیه و تحلیل داده‌ها از نوع توصیفی و همبستگی می‌باشد که جمع‌آوری داده‌ها به صورت میدانی انجام شد. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه مسئولین، کارشناسان و مربیان تیم ملی فدراسیون شنا ۱۵ نفر، دو و میدانی ۱۵ نفر و ژیمناستیک ۱۵ نفر و ورزشکاران تیم‌های ملی که طی دو دهه اخیر از ورزش بازنشسته شده‌اند (فدراسیون شنا ۲۲ نفر، دو و میدانی ۳۰ نفر و ژیمناستیک ۱۴ نفر) می‌باشد که تعداد کل آنها برابر با ۱۱۱ نفر می‌باشد. نمونه آماری با توجه به حجم جامعه به صورت تمام شمار در نظر گرفته شد که در نهایت با حذف پرسشنامه‌های ناقص تعداد ۱۰۲ پرسشنامه سالم عودت شد که همان به عنوان نمونه نهایی تعیین گردید. ابزار گردآوری داده‌ها عبارت بود از پرسشنامه ۷۲ عبارتی محقق ساخته حاصل از بخش کیفی و نظر خبرگان با ۳

۱ . Championships Sport

۲ . Olympic Games

۳ . Ojilveh & Tylor

بعد عوامل مربوط به ورزشکار ۲۵ سوال (دارای ۲ مولفه عوامل شخصی ۲۱ سوال و خانوادگی ۴ سوال)، بعد عوامل مربوط به فدراسیون ۲۹ سوال (دارای ۳ مولفه عوامل مدیریت ۱۸ سوال، امکانات و تسهیلات ۴ سوال و مربی ۷ سوال) و عوامل مربوط به محیط ۱۸ سوال (دارای ۵ مولفه عوامل رسانه ۳ سوال، رقابت ۳ سوال، حمایت ۳ سوال، مهاجرت ۳ سوال و دولتی و قانونی ۶ سوال) در مقیاس ۵ گزینه ای لیکرت (از کاملاً مخالفم نمره ۱ تا کاملاً موافقم نمره ۵). روایی ابزار با استفاده از نظر خبرگان و متخصصان مورد تایید قرار گرفت و پایایی ابزار با استفاده از آزمون آلفای کونباخ و گاتمن مورد تایید قرار گرفت (ضرایب بالای ۰/۷). جهت تجزیه و تحلیل داده ها و پاسخ به فرضیات تحقیق از روش های آمار توصیفی (جدول ها، میانگین ها، انحراف معیار و درصد ها) و روش های آمار استنباطی (آزمون KMO و بارتلت و آزمون معادلات ساختاری) با کمک نرم افزار SPSS نسخه ۲۱ و LISREL نسخه ۸/۸ استفاده شد.

یافته ها

یافته های توصیفی نشان داد که از ۱۵ نفر مصاحبه شوندگان بیشترین فراوانی جنسیت مرد (۹ نفر) معدل ۵۹/۹۴ درصد، بیشترین فراوانی وضعیت تاهل متاهل (۱۱ نفر) معدل ۷۳/۳۶ درصد، بیشترین فراوانی سن بین ۳۵ تا ۴۰ سال (۵ نفر) معدل ۳۳/۳ درصد، بیشترین فراوانی سمت سازمانی مربوط به مسئولین فدراسیون ها و مربیان تیم ملی هر کدام (۶ نفر) معدل ۳۹/۹۶ درصد، فراوانی محل فعالیت هر سه فدراسیون به طور مساوی هر کدام (۵ نفر) معدل ۳۳/۳ درصد، بیشترین فراوانی مدرک تحصیلی کارشناسی (۷ نفر) معدل ۴۶/۶۲ درصد و بیشترین فراوانی سابقه کاری بین ۶ تا ۱۰ سال (۵ نفر) معدل ۳۳/۳ درصد می باشند. همچنین آزمودنی ها در این پژوهش ۱۰۲ نفر از مسئولین، کارشناسان و مربیان تیم ملی فدراسیون شنا، دو و میدانی و ژیمناستیک و ورزشکاران تیم های ملی که طی دو دهه اخیر از ورزش بازنشسته شده اند می باشند. بیشترین فراوانی ۷۸ نفر از افراد نمونه (با ۷۶/۴۴ درصد) مرد و بقیه زن هستند. گروه سنی ۳۶-۴۰ سال با ۴۶ نفر (معدل ۴۵/۰۸ درصد)، دارای بیشترین فراوانی در بین این گروه ها می باشد. متاهلین در نمونه از فراوانی بیشتری با ۹۳ نفر (معدل ۹۱/۱۸ درصد) نسبت به مجردین برخوردار است. افراد با سابقه کاری بین ۱۱-۱۵ سال دارای بیشترین فراوانی با ۴۸ نفر (معدل ۴۷/۰۴ درصد) در بین این گروه ها می باشند. ورزشکاران تیم های ملی فدراسیون های مربوطه با ۶۵ نفر (معدل ۶۳/۷ درصد) دارای بیشترین فراوانی در بین این گروه ها می باشند. افراد با مدرک تحصیلی کارشناسی با ۴۷ نفر (معدل ۴۶/۰۶ درصد) دارای بیشترین فراوانی در بین این گروه ها می باشند.

توصیف کمی میزان متغیرها نشان داد که میانگین عوامل مربوط به ورزشکار ۳/۴۸ از حداکثر نمره ۵ و میان ۳ دارای وضعیت بالاتر از متوسط، میانگین عوامل مربوط به فدراسیون ۳/۶۶ از حداکثر نمره ۵ و میان ۳ دارای وضعیت بالای متوسط و میانگین عوامل مربوط به محیط ۳/۳۱ از حداکثر نمره ۵ و میان ۳ دارای وضعیت بالای متوسط می باشد.

آیا مدل کاربردی عوامل موثر بر افزایش طول عمر قهرمانی ورزشکاران تیم های ملی در رقابت های بین المللی جهانی و المپیک دارای برازش است؟

لازم به ذکر است که بخش ساختاری بر خلاف مدل های اندازه گیری، به متغیرهای آشکار وابسته نیست و تنها متغیرهای پنهان همراه با روابط میان آنها بررسی می گردد. نخست در رابطه با آزمون کفایت نمونه پرداخته و سپس به برازش مدل می پردازیم:

جدول ۱. شاخص KMO و آزمون کرویت بارتلت

شاخص کایزر مایر اولکین	۰/۷۱۲
تقریبی از آماره کای دو	۱۱۲۳/۴۲
df	۱۰۱
P-Value	۰/۰۰۱

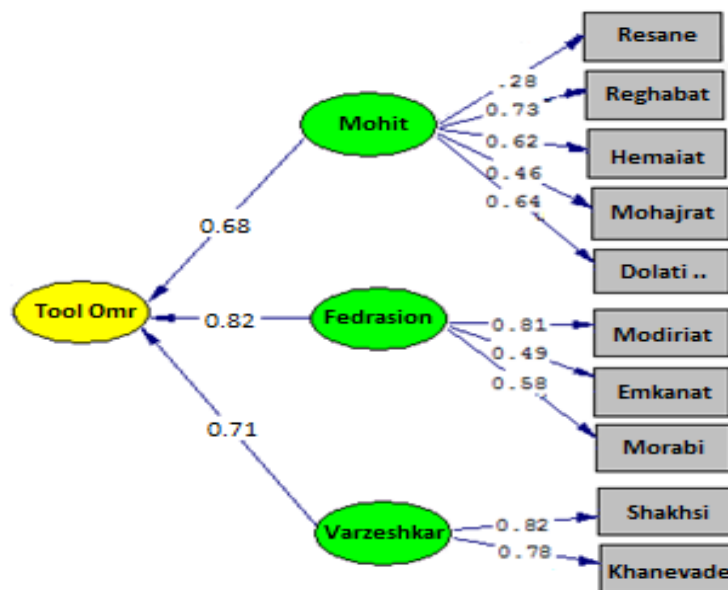
بر اساس جدول ۱ می توان گفت که میزان شاخص KMO بالاتر از ۰/۶ بوده و به این ترتیب کفایت نمونه گیری برای انجام تحلیل عاملی اکتشافی وجود دارد، همچنین میزان سطح معنی داری آماره بارتلت کمتر از پنج صدم می باشد که بیانگر مناسب بودن ساختار داده ها برای انجام برازش مدل ساختاری است، به این معنا که وجود ارتباط مناسب بین ساختار داده ها تأیید می شود.

حال به برازش مدل ساختاری می پردازیم. جزئیات برازش مدل ساختاری در جدول ۲ بیان شده است:

جدول ۲. جدول روابط میان سازه ها بر اساس مدل مفهومی مطرح شده

روابط میان سازه	ضریب تاثیر	نسبت بحرانی	P-Value
تاثیر عوامل مربوط به ورزشکار بر افزایش طول عمر قهرمانی	۰/۷۱	۱۱/۱۰	۰/۰۰۱
تاثیر عوامل مربوط به فدراسیون بر افزایش طول عمر قهرمانی	۰/۸۲	۱۳/۳۴	۰/۰۰۱
تاثیر عوامل مربوط به محیط بر افزایش طول عمر قهرمانی	۰/۶۸	۱۶/۲۳	۰/۰۰۱

*** سطح معنی داری کمتر از ۰/۰۰۱

شکل ۱. معادلات ساختاری ضرایب تاثیر بین متغیرهای پژوهش

در جدول ۳ RMSEA و RMR شاخص‌های بدی برازش مدل هستند که RMSEA باید کمتر از ۰/۰۹ و RMR باید کمتر از ۰/۰۷ باشند. همچنین AGFI، GFI و CFI شاخص‌های خوبی برازش مدل هستند و میزان آن بهتر است بیشتر از ۰/۹ باشد و در کل هر چقدر به مقدار یک نزدیک‌تر باشند بهتر است. ملاحظه می‌شود که با توجه به میزان این پنج شاخص مدل ساختاری از برازش مناسبی برخوردار است:

جدول ۳. شاخص‌های برازش مدل ساختاری

RMSEA	CFI	AGFI	GFI	RMR
۰/۰۸۷	۰/۹۳	۰/۹۱	۰/۹۱	۰/۰۶۶

بحث و نتیجه گیری

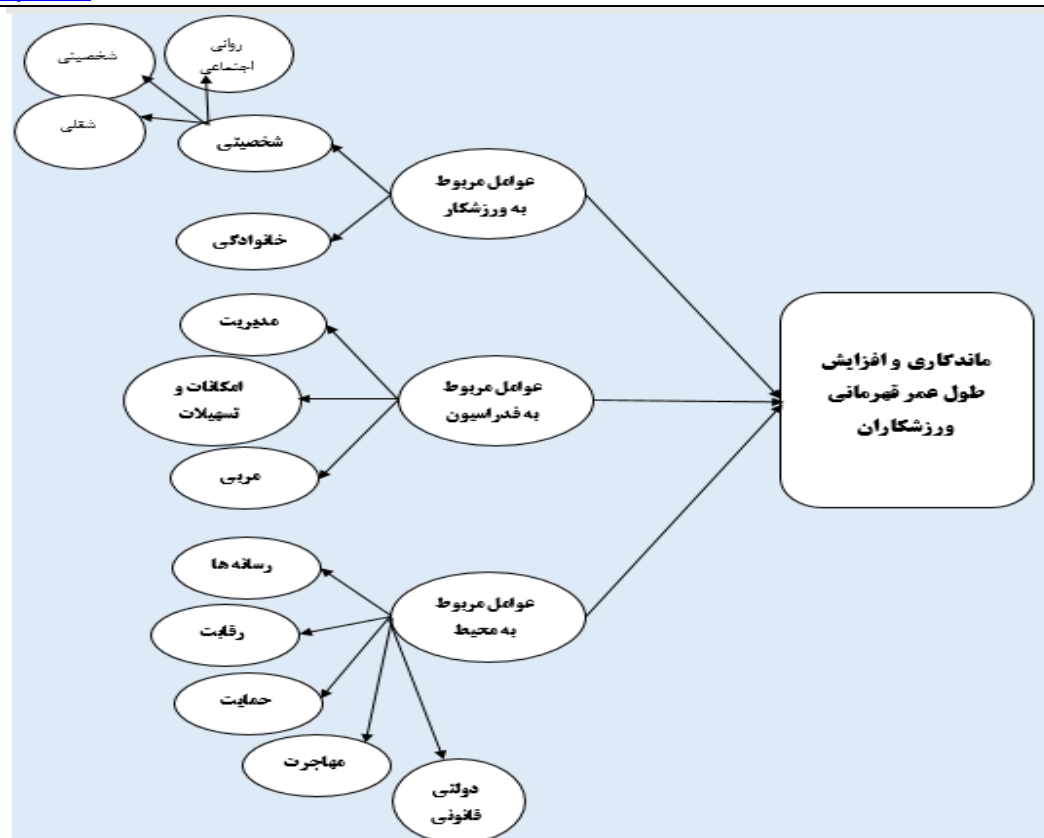
یافته ها نشان داد که مدل کاربردی عوامل موثر بر افزایش طول عمر قهرمانی ورزشکاران تیم های ملی در رقابت های بین المللی جهانی و المپیک دارای برآزش مناسب است. این یافته با بخشی از یافته تحقیقات فورچونو و مارچنت (۲۰۱۷)، پاتسوراکو (۲۰۱۶)، مزین (۲۰۱۵)، بوچر و همکاران (۲۰۱۵)، همتی نژاد و همکاران (۲۰۱۳)، صالحی (۱۳۹۶)، کیانی هرچگانی (۱۳۹۵)، جوادى پور (۱۳۹۴)، صالحی و همکاران (۱۳۹۳)، موسوی (۱۳۹۳)، تندنویس و قاسمی (۱۳۹۰)، اُجیلوه و تیلور (۲۰۱۸)، ریسستولاین و همکاران (۲۰۱۸)، موج و همکاران (۲۰۱۷)، لورمور (۲۰۱۷) همسو می باشد.

کیانی هرچگانی (۱۳۹۵) در پژوهشی با عنوان اولویت بندی عوامل اثر گذار بر عدم استمرار قهرمانی ورزشکاران استان چهارمحال بختیاری دریافتند که مولفه های منابع انسانی، کفایت مالی، قوانین و مقررات، برنامه ریزی، سازماندهی، تصمیم گیری، ارتباطات، هدایت و بازخورد در عدم استمرار قهرمانی ورزشکاران استان چهارمحال و بختیاری موثر می باشد. صالحی و همکاران (۱۳۹۳) در پژوهشی با عنوان عوامل اثرگذار بر فرایند کناره گیری از ورزش قهرمانی در ورزشکاران بازنشسته ی ایرانی دریافتند که ورزشکاران تحت بررسی در سطوح شغلی، روانی - اجتماعی و شخصیتی، مشکلاتی را درباره ی کیفیت بازنشستگی خود تجربه کرده اند. بر طبق نتایج، کیفیت فرایند کناره گیری از ورزش با ارزیابی شرکت کنندگان از موفقیت های ورزشی، داوطلبانه بودن کناره گیری و سطح تحصیلات آنان همبستگی معنادار دارد. در حالی که همبستگی بین برنامه ریزی پیش از بازنشستگی، کناره گیری تدریجی و سن با کیفیت سازگاری معنادار نشد. تحقیق ما در مجموع نشانگر این است که کناره گیری از ورزش رویداد مهمی است که می تواند اثرات زیادی بر زندگی ورزشکار داشته باشد و اینکه کیفیت سازگاری با بازنشستگی ورزشی چندوجهی و پیچیده است. ریسستولاین و همکاران (۲۰۱۸) در پژوهشی با عنوان بررسی دلایل پایان دادن به یک دوره قهرمانی بر روی ۵۷۴ مرد و زن نخبه ورزش های اسکى، شنا، دویدن در مسافت های طولانی و فوتبال نشان دادند که ۴ درصد ورزشکاران به دلیل مصدومیت به دوره حرفه ای خود پایان دادند که ورزشکاران زن بیشتر بودند. لورمور (۲۰۱۷) در پژوهشی تحت عنوان " ورزش موتور جدید توسعه " موارد زیر را به عنوان کارکرد های توسعه ای ورزش نام برد: حل تعارض، زیر ساخت های فیزیکی، بالا بردن سطح آگاهی به ویژه از طریق آموزش و پرورش، تأثیر مستقیم بر سلامت جسمی و روانی، رفاه عمومی، توسعه اقتصادی و کاهش فقر. بوچر و همکاران (۲۰۱۵) در پژوهشی با عنوان بررسی عوامل موثر بر پرورش ورزشکاران قهرمان بیان می کنند که از عوامل مهم پرورش ورزشکار قهرمان، حمایت مالی در دوران قبل، حین و بعد از قهرمانی در زمینه های مختلف است.

تعداد افرادی که در کشور به ورزش قهرمانی می پردازند، نیز بسیار ناچیز است و یا عمر قهرمانی آنان به دلایل مختلف پایین می باشد که این خود نشان از ضعف ورزش قهرمانی در کشور ما دارد. سهم بسیار کم بانوان در این نوع ورزش نیز دلیلی برای نتایج ضعیف کاروان ورزشی کشورمان است. این در حالی است، که در کشورهای صاحب نام، گاه سهم زنان در ورزش قهرمانی حتی بیش از پنجاه درصد ارزیابی می شود. از سوی دیگر، در کشورهای توسعه یافته در عرصه ورزش، باشگاه ها ورزش قهرمانی را توسعه می دهند. حال آنکه در کشور ما، این قهرمانان هستند، که باعث توسعه باشگاه ها می شوند و فدراسیون ها نیز با آن که عنوان فدراسیون ملی را دارند، اما بسیار دولتی هستند. این مسائل، خود نشان می دهد، که لازم است، تدوین نظام باشگاهی در کشور بیش از پیش مورد توجه قرار گیرد (غفرانی، ۱۳۸۹).

با توجه به یافته پژوهش و با عنایت به ادبیات تحقیق می توان نتیجه گرفت که مسئولین ورزش کشور و مسئولین فدراسیون های ورزشی به عنوان متولیان ورزش قهرمانی در جهت برنامه ریزی برای فتح قله های جهانی و المپیک می بایست به سازوکار هایی جهت افزایش عمر قهرمانی ورزشکاران ملی پوش توجه نمایند تا هزینه های انجام شده برای ورزشکارانی که برای آنها سرمایه گذاری شده تا بتوانند مدال آوری کنند هدر نرود، لذا مدل حاصل از پژوهش حاضر می تواند راهگشای این مسئله بزرگ باشد.

عوامل موثر بر افزایش طول عمر قهرمانی ورزشکاران تیم های ملی در رقابت های بین المللی جهانی و المپیک از دیدگاه خبرگان در ۳ دسته کلی شناسایی و دسته بندی شدند: عوامل مربوط به فدراسیون عبارتند از عوامل مدیریت، امکانات و تسهیلات و مربی، عوامل مربوط به ورزشکار عبارتند از عوامل شخصی و عوامل خانوادگی و عوامل مربوط به محیط عبارتند از رسانه، رقابت، حمایت، مهاجرت و دولتی و قانونی. در ادامه مدل مفهومی پژوهش با توجه به یافته های پژوهش ارائه می گردد (شکل ۲):

شکل ۲. مدل کاربردی تحقیق

منابع

- کیانی هرچگانی جواد. ۱۳۹۵. اولویت بندی عوامل اثر گذار بر عدم استمرار قهرمانی ورزشکاران استان چهارمحال بختیاری. پایان نامه ارشد دانشگاه آزاد اصفهان.
- صالحی، حمید؛ ۱۳۹۶. تجربیات دوران کناره گیری ورزشکاران بازنشسته ایرانی. نشریه مدیریت ورزشی. پاییز ۱۳۹۶ - شماره ۳۸. صفحه - از ۳۸۹ تا ۴۱۰.
- خالقی بابایی، سارا؛ کشاورز، لقمان؛ ۱۳۹۷. پیاده سازی استراتژی های توسعه ورزش قهرمانی ایران با رویکرد کارت امتیازی متوازن. پژوهش های کاربردی در مدیریت ورزشی. شماره ۲۶. صفحه - از ۱۱ تا ۲۶.
- پورکیانی محمد، حمیدی مهرزاد، گودرزی محمود، خبیری محمد. ۱۳۹۶. تحلیل اثرگذاری ورزش حرفه ای و قهرمانی بر توسعه ورزش. مطالعات مدیریت ورزشی شماره ۴۲. خرداد و تیر. ص: ۷۲.
- تجربیات دوران کناره گیری ورزشکاران بازنشسته ایرانی. نشریه مدیریت ورزشی. پاییز ۱۳۹۶ - شماره ۳۸. صفحه - از ۳۸۹ تا ۴۱۰.
- کاشف، سیدمحمد؛ سید عامری، میر حسن؛ احمدی، مالک؛ معرفت، داریوش؛ ۱۳۹۷. بررسی مدل استراتژیک توسعه ورزش قهرمانی استان آ. شرقی با استفاده از روش BSC و SWOT. پژوهش های کاربردی در مدیریت ورزشی. شماره ۲۴. صفحه - از ۲۷ تا ۳۸.
- رضایی صوفی مرتضی؛ شعبانی عباس. ۱۳۹۶. تحلیل ورزش قهرمانی کشور به روش SWOT. مدیریت و توسعه ورزش. مقاله ۶، دوره ۶، شماره ۱ - شماره پیاپی ۱۰. صفحه 87-103.
- غفرانی محسن؛ گودرزی محمود؛ سید نصرالله سجادی؛ مجید جلالی فراهانی؛ مهدی مقرنسی؛ سیدعلی نقیب طباطبائی؛ ابراهیم علی دوست قهفرخی. ۱۳۸۹. طراحی و تدوین راهبرد توسعه ورزش قهرمانی استان سیستان و بلوچستان. نشریه مدیریت ورزشی. مقاله ۱۰، دوره ۲، شماره ۴، بهار ۱۳۸۹، صفحه 169-190.

- Cecić Erpič S, Wylleman P, Zupančič M. The effect of athletic and non-athletic factors on the sports career termination process. *Psychology of Sport and Exercise*. 2004; 5(1):45-59.
- Bosscher, V., De Knop, P., van Bottenburg, M., Shibli, S., Bingham, J. (2015). "Explaining international sporting success: An International comparison of elite sport systems and policies in six Countries". *Sport Management Review*, 12:pp:113-136.
- Fortunato V, Marchant D. 2017. Forced retirement from elite football in Australia. *Journal of Personal & Interpersonal Loss*. 4(3):269-80.
- Levermore R. (2017). Sport: A new engine of development. *Progress in Development Studies*, 8(2), PP 183-190.
- Mazin R. Hatamleh. (2015). The Life Transitions of High Performance Athletes Retirement from Sport. *European Scientific Journal* April 2013 edition vol. 9, No. 11, pp. 336-353.
- Mosch Karin, Mayer Cecilie, Elbe Anne Marie. (2017). Reasons for Career Termination in Danish Elite Athletes: Investigating Gender Differences and the Time-point as a Potential Correlates. *Sport Science Review*, Vol. 21, Issue 5-6, pp. 49-68. <http://www.lunduniversity.lu.se/o.o.i.s?id=12683&postid=3628920>.
- Ogilvie BC, Taylor J. 2018. Career termination issues among elite athletes. In: Murphey RNSLK, editor. *Handbook of research on sport psychology*. Sydney: Macmillan; p. 761-75.
- Patsourakou, Ekaterini. (2016). Perceptions about career termination among Greek female elite athletes, MPhil Theses (Sport, Exercise and Health Sciences) Loughborough University <https://dspace.lboro.ac.uk/2134/625327>.
- Ristolainen, L., Kettunen, J. A., Kujala, U. M., & Heinonen, A. (2018). Sport injuries as a main cause of sport career termination among Finnish top-level athletes. *European Journal of Sport Science*, 12, 274-282.
- Werthner P, Orlick T. Retirement experiences of successful Olympic athletes. *International Journal of Sport Psychology*. 2011; 17:337-63.
- Hemmatinezhad M., Benar N., Hashemi M, Moemeni S. (2013). The causes of career termination from sport and their relationship to post-retirement difficulty among professional athletes in Iran. *International Journal of Sport Studies*. Vol. 3(1), 111-116. Available online at <http://www.ijssjournal.com>.